

SED

Jaarstukken 2024

Inhoudsopgave

1.	Jaarverslag	3
1.1	Programmaverantwoording	5
1.2	Paragrafen	15
2.	Jaarrekening	26
2.1	Overzicht van baten en lasten 2024	27
2.2	Balans per 31 december 2024.....	29
2.3	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling.....	31
2.4	Toelichting op de balans.....	33
2.5	Toelichting op de staat van baten en lasten.....	37
	Rechtmatigheidsverklaring	38
	Bijlagen.....	40

1. Jaarverslag

Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2024 van de SED-organisatie, waarin wij verantwoording afleggen over de bedrijfsvoering van het afgelopen jaar. De SED-organisatie, als gezamenlijke ambtelijke organisatie van de gemeenten Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland, heeft zich in 2024 gericht op verdere professionalisering, efficiënte dienstverlening en financiële beheersing.

Bedrijfsvoering en strategische focus

Het afgelopen jaar stond in het teken van doorontwikkeling. We hebben belangrijke stappen gezet om de organisatie verder te versterken. Een belangrijke pijler in 2024 was de evaluatie van de sturingsfilosofie 'Sturing & Ruimte'. In samenwerking met medewerkers en leidinggevenden is geanalyseerd hoe we sturing en verantwoordelijkheid binnen de organisatie optimaal kunnen inrichten. Dit heeft waardevolle inzichten opgeleverd die bijdragen aan verdere professionalisering en effectieve besluitvorming.

Daarnaast is een **medewerkersonderzoek** uitgevoerd, waarin medewerkers de organisatie gemiddeld een 7 gaven. Dit onderzoek bood aanknopingspunten voor verbetering, waaronder aantrekkelijk werkgeverschap en interne samenwerking. Naast dit onderzoek zijn **exitgesprekken** gevoerd door een externe partij, wat extra inzicht heeft gegeven in de beweegredenen van vertrekkende medewerkers en hoe we als organisatie verder kunnen groeien.

Verder lag de focus op drie kernambities: **dienstverlening**, **samenwerken** en **een organisatie in balans**. Dit heeft geleid tot een strategischere aanpak in onze bedrijfsvoering en de verdere ontwikkeling van onze medewerkers.

Personeel en organisatie

In 2024 heeft de SED-organisatie gewerkt aan aantrekkelijk werkgeverschap. Dit omvatte verbeteringen in hybride werken, de optimalisatie van werkplekken en actieve deelname aan regionale arbeidsmarktinitiatieven. Ook is fors geïnvesteerd in robotisering en AI om repetitieve taken te verlichten en processen efficiënter te maken. De inzichten uit het medewerkersonderzoek en de exitgesprekken vormen de basis voor verdere versterking van het HR-beleid.

Financieel resultaat

Door de uitdagingen op de arbeidsmarkt en stijgende kosten op diverse terreinen, heeft de SED-organisatie 2024 met een positief financieel resultaat afgesloten. Het exploitatiesaldo voor de berekening van de bijdrage laat een overschot van **€ 1,2 miljoen** zien ten opzichte van de begroting (2,2% van het begrotingstotaal), grotendeels veroorzaakt door openstaande vacatures en incidentele meevallers. Ook wordt een klein deel van dit resultaat veroorzaakt door wel geplande maar niet gedane uitgaven. Dit overschot is in lijn met de verwachtingen en wordt conform de verdeelsleutel over de deelnemende gemeenten afgerekend.

Risicobeheersing en interne controle

De organisatie heeft in 2024 extra aandacht besteed aan interne beheersing en risicomanagement, mede in samenwerking met de accountant. Belangrijke aandachtspunten blijven de beveiliging van informatiesystemen, de beheersing van uitvalrisico's en de naleving van de Wet Open Overheid (Woo), waarvoor de implementatie verder is geprofessionaliseerd.

Vooruitblik

Hoewel we tevreden zijn over de geboekte vooruitgang, realiseren we ons dat er nog verbeteringen nodig zijn. In 2025 zal de nadruk liggen op verdere versterking van de bedrijfsvoering, het realiseren van integrale opgaven en het borgen van continuïteit in de dienstverlening. De ingezette digitalisering en het datagedreven werken zullen hierin een belangrijke rol spelen.

We danken alle medewerkers, bestuurders en partners voor hun inzet en samenwerking in het afgelopen jaar. Samen blijven we werken aan een sterke, toekomstbestendige SED-organisatie.

1.1 Programmaverantwoording

Programma bedrijfsvoering

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

De SED organisatie werkt aan een prettige woon- werk- en leefomgeving in de gemeenten Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland. Dit bereiken we door een goede dienstverlening aan de inwoners en ondernemers, en een krachtige en deskundige ondersteuning aan de besturen van de drie gemeenten te verzorgen.

We bouwen met elkaar aan een stevige organisatie en zijn goed in contact met onze medewerkers.

In 2023 hebben we de succesbepalende factoren opgesteld. Hierop hebben we ons ook in 2024 gericht:

- Focus op dienstverlening
- Opgave integraal centraal stellen
- Balans tussen bevlogenheid, beheersing en bedoeling
- Aantrekkelijk werkgeverschap
- SED in control

In 2024 hebben we een verdiepingsslag gemaakt om meer focus aan te brengen. In samenwerking met het bestuur, de directie en het leidinggevend kader, hebben we de succesbepalende factoren gecomprimeerd tot 3 ambities: dienstverlening, samenwerken en SED in balans. Dit helpt ons bij het focussen op resultaten in 2025.

We hebben in 2024 invulling gegeven aan een nieuw begrotingsproces waarin we kortcyclisch werken. Dit proces hebben we geëvalueerd en bijgesteld. Op basis hiervan richten we alle overige planning & control processen op dezelfde wijze in. Door nauw met elkaar samen te werken en ingezette veranderingen te evalueren, geven we invulling aan de succesbepalende factoren.

We hebben een medewerkersonderzoek (gemiddeld een 7) uitgevoerd, een evaluatie van onze in 2020 ingevoerde besturingsfilosofie Sturing & Ruimte gedaan en we hebben een onafhankelijke externe exitgesprekken laten voeren met alle medewerkers die de SED-organisatie hebben verlaten. We hebben op basis van de bovenstaande 3 onderzoeken door externe deskundigen laten uitvoeren en valideren om de objectiviteit te borgen. Samen met deze externen hebben we geconstateerd dat we ons steeds meer ontwikkelen tot een aantrekkelijke werkgever en hebben we aanknopingspunten gevonden om hier nog verder in te groeien.

Op het gebied van interne beheersing hebben we diverse verbeteringen aangebracht in samenwerking met de accountant zodat het Dagelijks Bestuur in 2024 het *in control*-statement kan afgeven.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Focus op dienstverlening

Dienstverlening

In 2024 lag de focus op dienstverlening en dan met name de telefonische bereikbaarheid. Er was in 2024 een kleine stijging van het aantal mensen dat ons telefonisch heeft benaderd. We hebben in 2024 in kaart gebracht hoeveel vragen er direct door ons klantcontactcentrum (KCC) konden worden beantwoord (84,41%) en in hoeveel gevallen er een terugbelverzoek gemaakt moest worden (15,59%). Ook hebben we inzicht gekregen in de gemiddelde afhandelingstermijn van terugbelverzoeken. Uit de onderstaande tabel blijkt dat we in 2024 ruim 58.000 keer telefonisch benaderd zijn.

Gemeente	Telefoontjes 2023	Telefoontjes 2024	Aantal direct beantwoord 2024	Percentage direct beantwoord	Aantal terugbelverzoeken 2024	Percentage terugbelverzoeken	Gemiddelde afhandelingstermijn in werkdagen
Enkhuizen	23751	22669	19248	84,91%	3421	15,09%	11
Stede Broec	15085	15121	12444	82,30%	2677	17,70%	10
Drechterland	13520	14369	11405	79,37%	2964	20,63%	13
SED	5733	6484	6405	98,78%	79	1,22%	20
Totaal	58089	58643	49502	84,41%	9141	15,59%	

In 2025 ligt de focus op het terugbrengen van de gemiddelde afhandelingstermijn in werkdagen bij terugbelverzoeken.

Huisvesting SED

In 2023 is er door het Algemeen Bestuur opdracht gegeven om een externe partij onderzoek te laten doen naar de huidige situatie van onze huisvestingslasten en deze te vergelijken met de huidige ontwikkelingen op het gebied van huisvesting in de markt. Dit onderzoek is in 2024 afgerond. Naast de organisatorische voordelen van centrale huisvesting zoals die genoemd staan in het bedrijfsplan SED is er wellicht ook een mogelijke financiële besparing op de huisvestingskosten mogelijk. Deze besparing is echter onzeker. Verder zijn de eventuele nadelige gevolgen om lokaal voorzieningen voor bestuurlijke activiteiten en voor publiekszaken te faciliteren niet in beeld gebracht en deze consequenties komen dus in mindering op een mogelijke besparing. Het Algemeen Bestuur heeft besloten om geen verder vervolg te geven aan een onderzoek naar mogelijke huisvestingsscenario's en de huisvestingssituatie te laten zoals deze nu is. Wanneer er omstandigheden wijzigen zal nader worden bezien of een nader onderzoek noodzakelijk is.

Aantrekkelijk werkgeverschap

Introductie nieuwe medewerkers (onboarding)

In de huidige arbeidsmarkt, waarin talent schaars is en werknemers vaker van baan wisselen, is een effectieve onboarding belangrijker dan ooit. Onboarding is een cruciaal proces voor organisaties om nieuwe medewerkers succesvol te laten integreren. Een goed gestructureerd onboardingprogramma zorgt ervoor dat medewerkers zich welkom voelen en onze organisatie maar ook onze 3 gemeenten leren kennen. We hebben in 2024 een app en een SED-magazine

ontwikkeld die nieuwe collega's voorbereiden op hun nieuwe functie maar ook veel informatie bevat over de organisatie en onze 3 gemeenten. Ook starten nieuwe medewerkers elke maand met een centrale introductiedag en een persoonlijk inwerkprogramma.

Hybride werken

In het kader van aantrekkelijk werkgeverschap hebben wij in 2024 onze werkplekken gemoderniseerd en aangepast aan de behoeften van onze medewerkers. De inrichting van onze locaties is verbeterd om hybride werken te ondersteunen, waarbij flexibiliteit en functionaliteit centraal staan. Er zijn hybride vergaderruimtes ingericht die zijn uitgerust met moderne technologieën om zowel fysieke als digitale samenwerking naadloos te laten verlopen. Daarnaast zijn er stiltewerkplekken gerealiseerd die medewerkers de mogelijkheid bieden om in een rustige omgeving gefocust en geconcentreerd te werken. In 2025 werken we hier verder aan.

Arbeidsmarkt

In 2024 zijn belangrijke stappen gezet op het gebied van arbeidsmarktbeleid. De wijze waarop wij vacatures nu uitzetten sluit nog beter aan bij onze potentiële doelgroep. We hebben aan ons imago en naamsbekendheid gewerkt, onder meer door aan te sluiten bij initiatieven zoals de 'Kom binnen bij Bedrijven'-dag, maar ook door meer gebruik te maken van social media.

Verder hebben we onze rol als erkend leerbedrijf actiever opgepakt. Ook hebben meer jongeren bij ons stage gelopen. In een aantal gevallen resulteerde dat in een dienstverband.

SED in control

Planning & Control

In 2024 hebben we het proces om te komen tot alle financiële documenten die we maken voor de 3 gemeenten aangepast. Uitgangspunt hiervoor was om sneller, efficiënter en kwalitatief betere documenten ter vaststelling aan te bieden. Door beter samen te werken en in control te zijn, lag er sneller een integraal bestuurlijk advies op tafel.

ICT en Informatie

In 2024 zijn we gestart met het ontwikkelen van Informatiebeleid. Voor de implementatie van dit beleid hebben we een ICT-kalender (roadmap) opgesteld tot 2030. Hierin is opgenomen welke activiteiten erop het gebied van ICT de komende jaren aandacht vragen. Ook is een visie ontwikkeld voor de wijze waarop we omgaan met data en deze te gebruiken in verantwoording en sturing. Daarnaast hebben we in 2024 diverse aanbestedingen doorlopen om te komen tot aanschaf en vervanging van applicaties en systemen die nodig zijn om onze werkzaamheden goed te kunnen uitvoeren.

Deze applicaties en systemen worden steeds vaker via internet aangeboden als Software as a Service (SaaS) in plaats van op een eigen fysieke serverlocatie via DeSom). In 2024 zijn er diverse applicaties verlengd of vervangen door een SaaS-variant. In 2025 wordt deze trend doorgezet. Ons doel is om in 2026 daarmee klaar te zijn. De zogenoemde versaasing van ons applicatielandschap heeft gevolgen voor de wijze waarop er diensten worden afgenomen van

Gemeenschappelijke regeling DeSom. Er is mede daardoor samen met alle andere deelnemers van DeSom in 2024 gestart met een businesscase, DeSom 2.0. Deze businesscase moet in kaart brengen welke diensten we in de toekomst nodig hebben van DeSom en wat dat betekent voor de samenwerking en de gemeentelijke bijdragen.

Kwaliteitszorgsysteem en I-navigator

Vanuit de regio is een raamwerk voor kwaliteitszorg informatiebeheer opgesteld dat in 2021 door de SED en de aangesloten gemeenten is vastgesteld. Dat raamwerk is vertaald naar een kwaliteitszorgsysteem dat geïmplementeerd wordt. Deze implementatie heeft de speciale aandacht van de provincie in het kader van Interbestuurlijk Toezicht Informatiebeheer dat jaarlijks door de provinciale archiefinspecteur wordt uitgevoerd.

VIND I-Navigator is een instrument, gelieerd aan het kwaliteitszorgsysteem, waarmee we de informatievoorziening in beeld brengen zodat we het informatiebeheer verbeteren. In dit instrument leggen we o.a.vast:

- Welke processen we uitvoeren en hoe deze worden vastgelegd in de systemen
- Welke informatie een hoog risico vormt bij informatieverlies of een datalek
- Bij welke processen persoonsgegevens worden verwerkt. Deze gegevens kunnen als een verwerkingsregister uit het systeem worden gehaald.

Dit instrument geeft ons een samenhangend overzicht van alle informatie in de organisatie die we ook moeten kunnen overleggen tijdens de gesprekken met de provinciale archiefinspecteur.

Robotisering en artificial intelligence (AI)

Voor een efficiënte bedrijfsvoering en succesvolle digitale transformatie zetten we, waar mogelijk, robotisering (RPA) en artificiële intelligentie (AI) in. Dit heeft als doel om:

- handmatige, repeterende werkzaamheden te automatiseren
- fouten te minimaliseren
- de werkdruk bij collega's te verlagen
- de doorlooptijden van processen te verkorten
- kosten te besparen
- de dienstverlening aan burgers en organisaties te verbeteren

In 2023 is een aantal medewerkers opgeleid tot RPA- en AI-Developer. Na afronding van deze opleidingen in 2024 zijn zij in staat om zelfstandig robots te ontwikkelen. In 2024 hebben we robotisering toegepast bij de onderstaande werkvelden:

- Toekennen energietoeslag
- Automatische incasso Belastingen
- Betalingen via crediteurenadministratie
- Leerlingenvervoer
- Bezwaren Wet Onroerende zaken (WOZ)
- Begraafplaatsadministratie

De robots hebben in 2024 ongeveer 400 uur aan werkzaamheden geautomatiseerd. De komende jaren breiden we de inzet van robotisering en AI verder uit om onze processen toekomstbestendig te maken.

Wat heeft het gekost?

Lasten (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Saldo
Personeelslasten				
Salaris en kosten tijdelijke vervanging	34.777	35.999	35.183	817
Overige kosten personeel	2.399	2.923	2.384	539
	37.176	38.922	37.566	1.356
Kosten buiten verdeelsleutel				
Personele kosten	184	5.563	5.455	107
Doorbelasting kosten Oekraïne	0	1.139	1.294	-154
	184	6.703	6.749	-47
Facilitair, ICT en werkplaats				
Facilitair	855	983	858	125
ICT	5.041	6.202	6.281	-78
Huisvesting gemeenten en kosten Werkplaats	1.337	1.323	1.647	-324
	7.233	8.509	8.786	-277
Overig				
Onvoorzien	52	52	0	52
Accountantskosten	60	60	87	-27
Overige exploitatielasten	34	48	130	-82
	146	159	216	-57
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Totaal lasten	44.739	54.293	53.318	974

Baten (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Saldo
Overige baten				
Diverse baten	0	112	281	169
Vergoeding RSW, AWBF en DeSom uitvoering administratie	193	193	219	26
	193	305	500	194
Doorbelasting kosten buiten verdeelsleutel				

Personele kosten buiten verdeelsleutel	184	5.563	5.456	-107
Doorbelasting kosten Oekraïne	0	1.139	1.294	154
	184	6.703	6.750	47
<i>Exploitatiesaldo; Basis voor berekening bijdrage</i>	<i>-44.362</i>	<i>-47.284</i>	<i>-46.068</i>	1.215
Bijdrage van gemeenten aan SED organisatie				
Bijdrage Stede Broec	14.786	15.760	15.346	-414
Bijdrage Enkhuizen	16.347	17.424	17.060	-365
Bijdrage Drechterland	13.229	14.100	13.663	-437
	44.362	47.284	46.068	-1.216
Totaal baten	44.738	54.293	53.318	-974
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0

Toelichting op de cijfers

Personeelslasten - Salaris en kosten tijdelijke vervanging: (€ 817.000)

De onderschijding in personeelskosten wordt voornamelijk veroorzaakt door een uitdagende arbeidsmarkt, waarbij het moeilijk is geschikte kandidaten te vinden zowel vast als interim. Dit heeft geleid tot openstaande vacatures en (tijdelijk) onvervulde posities, waardoor geplande werkzaamheden zijn uitgesteld. We hebben prioriteit gegeven aan lopende taken en het zorgen voor en behouden van de huidige medewerkers. Ook wordt een deel van de onderschijding veroorzaakt door een latere personele inzet op de hervomingsagenda jeugd. De invulling van deze vacatures is gestart na het vaststellen van de najaarsnota. Doordat we zo min mogelijk gebruik wilden maken van externen en vooral vast personeel wilde aannemen om kennis en ervaring in de organisatie te kunnen opbouwen en behouden is er in 2024 ook sprake van een onderschijding op dit specifieke onderdeel.

Personeelslasten - Overige kosten personeel: (€ 539.000)

De onderschijding op overige personeelskosten komt voort uit minder inzet op opleidingen, minder gebruik van de regeling vervoegd uittreden (RVU) dan voorzien en minder uitgaven op vervanging van werkmiddelen zoals laptops en telefoons. Met name de inzet op opleiding blijkt structureel lager te zijn dan de hiervoor begrote bedragen. Dit heeft er toe geleid dat er in de reeds aangeboden begroting 2026 hier een bezuiniging op is doorgevoerd.

Kosten buiten verdeelsleutel - Personele kosten: (€ 107.000 baten en lasten)

Net als voorgaande jaren heeft de SED-organisatie ook in 2024 werkzaamheden uitgevoerd waarvan de budgetten in de gemeentelijke begroting zijn opgenomen. In 2024 zijn deze werkzaamheden ook geraamd in de SED begroting zowel aan de lasten als aan de batenkant. Per saldo zijn de afwijkingen in baten en lasten budgettair neutraal.

Kosten buiten verdeelsleutel – Opvang Oekraïners: (€ 154.000 baten en lasten)

De SED organisatie levert inzet voor het project Opvang Ontheemden Oekraïense vluchtelingen. Dit gebeurt door inzet van interne medewerkers en daarnaast ook inhuur van externen. De doorbelasting van deze inzet wordt volgens afspraak met de 3 gemeentebesturen evenredig verdeeld. Ter dekking van deze kosten ontvangen de gemeenten een vergoeding van de rijksoverheid middels de bekostigingsregeling per gerealiseerde opvangplek. Zowel de kosten als de baten zijn niet volledig begroot in de SED-begroting waardoor er op de begrotingspost zowel bij de baten als de lasten een verschil ontstaat. Per saldo zijn de afwijkingen in baten en lasten budgettair neutraal.

Facilitair, ICT en werkplaats - Facilitair: (€ 125.000)

Zoals eerder in deze jaarstukken is aangegeven is in 2024 een onderzoek afgerond naar de huisvesting en huisvestingslasten van onze locaties. In afwachting van de uitkomst van dit onderzoek zijn we terughoudend geweest met facilitaire investeringen. Pas na besluitvorming door het Algemeen Bestuur is er verder invulling gegeven aan facilitaire investeringen. Hiervoor hebben we ook het resterende budget hybride werken benut waardoor er in 2024 incidenteel een overschot resteert.

Facilitair, ICT en werkplaats - Huisvesting gemeenten en kosten Werkplaats - (-€ 324.000)

De koepelvrijstelling is een btw-vrijstelling die geldt voor samenwerkingsverbanden van organisaties die vrijgestelde of niet-btw-belaste prestaties verrichten. Deze vrijstelling zorgt ervoor dat gemeenten efficiënter kunnen samenwerken zonder extra btw-druk. Om te kunnen werken binnen de koepelvrijstelling zijn er voorwaarden bepaald. Om aan de voorwaarden van de koepelvrijstelling te voldoen, moeten de huisvestingslasten en de kosten voor DeSom worden doorberekend aan de SED organisatie. Hier is in de begroting van de SED slechts gedeeltelijk rekening mee gehouden en levert daarom een overschrijding op. Voor de gemeenten is deze financiële verwerking budgettair neutraal.

Overig - Onvoorzien: (€ 52.000)

De post onvoorzien is in 2024 niet ingezet.

Overig - Overige exploitatielasten: (-€ 82.000)

De overschrijding wordt deels veroorzaakt door uitgaven die zijn voorgeschoten door de SED-organisatie en bij de baten worden doorberekend aan de betreffende gemeenten. Te denken valt dan aan kosten voor regionale projecten. Op de overige baten is hierdoor een overschot zichtbaar.

Baten

Overige baten - Diverse baten: (€ 169.000)

Dit onderdeel betreft de uitgaven die zijn voorgeschoten door de SED (zie onderdeel Overig), detacheringsinkomsten en diverse andere verrekeningen.

Bijdrage van gemeenten aan SED organisatie

Baten (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024	Gewijzigde begroting	Werkelijk 2024	Saldo
Exploitatiesaldo lasten en baten; basis voor berekening bijdrage	44.262	47.284	46.068	1.215
Bijdrage van gemeenten aan SED organisatie				
Bijdrage Stede Broec	14.786	15.760	15.346	-414
Bijdrage Enkhuizen	16.347	17.424	17.060	-365
Bijdrage Drechterland	13.229	14.100	13.663	-437

Doordat er sprake is van een voordelig exploitatiesaldo en de jaarstukken van de SED-organisatie op basis van alle voorwaarden van de koepelvrijstelling geen saldo mag hebben, wordt het exploitatieresultaat conform de verdeelsleutel afgerekend met de deelnemende gemeenten.

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Rekening 2024	Rekening 2023
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten extern	Eigen begroting	21,22%	*17,26%
Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	49,20%	49,42%
Overhead t.o.v. gemeenten	% van het totale begrotingstotaal van de gemeenten	Eigen begroting en begroting gemeenten	14,09%	11,95%

* In de jaarstukken 2023 is een foutief percentage externe inhuur vermeld op basis van een onjuiste berekening. De inhuurkosten die direct (buiten de verdeelsleutel om) aan individuele gemeenten zijn doorberekend zijn wel in die berekening betrokken maar niet in de totale loonsom die bij de berekening van dit percentage wordt gebruikt.

In 2024 zijn kosten van externe inhuur gestegen ten opzichte van 2023. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door een groter aandeel van de inhuur die rechtstreeks aan gemeenten is doorberekend voor gemeentelijke projecten zoals bijvoorbeeld de opvang van Oekraïense vluchtelingen, woningbouwprojecten en de voorbereidingen in het kader van de spreidingswet.

Anderzijds is de inhuur binnen de SED organisatie gestegen door het tijdelijk inzetten van externen op moeilijk vervulbare vacatures.

De verplichte indicatoren over de overhead laten een vertekend beeld zien. Immers, de SED werkt niet voor zichzelf maar voor de drie gemeenten. Het overhead percentage zou derhalve eigenlijk gerelateerd moeten zijn aan het begrotingstotaal van de drie gemeenten. Hiertoe is regel 3 'Overhead t.o.v. gemeenten' toegevoegd.

Het overheadpercentage is gedaald ten opzichte van 2023. Dat komt doordat de totale lasten van de SED harder zijn gestegen dan de overheadskosten. De oorzaak van de stijging van de totale lasten ligt bij de stijging van de lasten welke zijn gedekt bij de gemeenten. Er is een groei zichtbaar van werkzaamheden welke niet via de verdeelsleutel worden doorbelast. Hierdoor stijgen de totale lasten van de SED harder dan de overheadlasten.

Overhead

De kosten van overhead in SED bestaan uit kosten voor salarissen, inhuur derden, ICT, Facilitaire kosten, Overige personeelskosten en overige overheadkosten. Het totaal van de overheadkosten bedraagt € 26.249.000. Deze kosten kunnen als volgt worden uitgesplitst:

Onderverdeling Overheadskosten	Bedrag 2024	Bedrag 2023 (bedragen * € 1.000)
Salarissen	12.983	11.035
Inhuur derden	2.842	1.473
ICT	6.419	5.720
Facilitair (inclusief huisvesting)	2.361	2.243
Overige personeelskosten	1.433	2.334
Overige overheadkosten	211	353
Totaal indirecte lasten	26.249	23.158

Onvoorzien

In de begroting 2024 is een bedrag van € 52.000 voor onvoorziene uitgaven opgenomen.

In 2024 is het budget niet aangesproken.

1.2 Paragrafen

Weerstandsvormogen en risicobeheersing

Aanleiding en achtergrond

Namens de gemeenten Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland voert de SED organisatie actief beleid op de beheersing van de risico's die we gezamenlijk lopen. Door inzicht in de actuele risico's worden de betrokken partijen in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen. De risico's van de SED organisatie zijn de bedrijfsvoeringrisico's.

Risico's

Volgens de toelichting op artikel 11 BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) zijn de risico's die relevant zijn voor het weerstandsvormogen de risico's die niet anderszins te ondervangen zijn. Reguliere risico's -risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal goed meetbaar zijn- maken geen deel uit van de risico's in de paragraaf weerstandsvormogen. Hiervoor zijn immers verzekeringen afgesloten, voorzieningen gevormd of ze zijn begroot.

Wij maken bij de risico-inventarisatie onderscheid tussen de SED organisatie en de risico's bij de gemeenten zelf. De bedrijfsvoeringrisico's zijn risico's voor de SED organisatie en die worden hier genoemd. Voor 2024 is het totaal aan bedrijfsvoering risico's ingeschat op € 7.000.000.

De geïnventariseerde risico's staan in de tabel hieronder. Daarbij zijn een korte beschrijving van het risico en de getroffen/gewenste beheersmaatregel opgenomen. De kolom daarnaast geeft het maximaal financieel gevolg. Vervolgens wordt de kans op optreden en impact meegegeven. De laatste kolom geeft inzicht in het beslag dat het risico legt op de benodigde weerstandscapaciteit.

Uitgangspunt is dat de gemeenschappelijke regeling de rekeningresultaten volledig afwikkelt op de deelnemende gemeenten. De gemeenschappelijke regeling kent als beschikbare weerstandscapaciteit geen reserves. Voor de beschikbare weerstandscapaciteit kan alleen de post onvoorzien worden meegenomen. Indien zich tegenvallers voordoen die niet opgevangen kunnen worden in de reguliere begroting of uit de post onvoorzien, komen deze ten laste van de 3 gemeenten. In evenredigheid van de verdeelsleutel wordt de benodigde weerstandscapaciteit meegenomen in de jaarrekening van de afzonderlijke gemeenten als risico bij de verbonden partij SED organisatie.

Onderwerp	Korte beschrijving risico	Genomen beheersmaatregel	Maximaal risico-omvang in € 1.000	Kans op optreden	Impact	Bedrag x kans in € 1.000
Datalek, cybercrime en uitval ICT systemen	- Imagoschade door datalekken - hacker-activiteiten - systemen uitzetten - aansprakelijkheid	Redundante systemen en backupdata.	7.000	2	5	2.100
Totaal:						2.100

Nadere toelichting toelichting op de opgenomen risico's:

Datalek, cybercrime en uitval ICT systemen: De beschrijving omvat meerdere vormen van risico's. Een eerste risico is het risico van informatie lekken vanuit extern en vanuit intern handelen, wat is samengevat als datalek. Een tweede risico is het risico van aanvallen op onze systemen van buitenaf middels cybercrime. Dit alles kan ook nog leiden tot het benoemde risico van imagoschade. Ten derde is het risico dat we systemen moeten uitzetten om hackers activiteiten te voorkomen. Ten vierde is het aansprakelijkheidsrisico wat wordt gelopen wanneer systemen worden gehackt en/of worden uitgezet.

Het totale maximale financieel gevolg van risico's van de SED organisatie is € 2.100.000. De speelruimte voor weerstandscapaciteit ligt tussen de 75% en 90%. De minimale grens (75%) van de benodigde weerstandscapaciteit voor de risico's is daarmee € 1.575.000 en de maximale grens (90%) bedraagt € 1.890.000.

In 2024 hebben zich geen significante problemen voorgedaan; het risico uit de risicoparagraaf heeft niet geleid tot een beroep op de algemene reserves van de gemeenten.

Kengetallen

Verloop van de kengetallen			
Kengetallen:	Jaarrekening 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2023
1. Netto schuldquote	16%	26%	17%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	16%	26%	17%
3. Solvabiliteitsratio	nvt	nvt	nvt
4. Structurele exploitatieruimte	nvt	nvt	nvt
5. Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
6. Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

1./2. De netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen) weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de eigen middelen.

De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Als kritische grens wordt 100% aangehouden (bron: VNG). Hier blijft de SED organisatie met 16% ruimschoots onder.

Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de realisatie van het beleid ten aanzien van het onderhoud van kapitaalgoederen en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties ten opzichte van de begroting. Het gaat hierbij ook om het verlangde onderhoudsniveau, de (lange termijn) onderhoudsplanning voor alle belangrijke activa en het voorzieningenbeleid.

De gemeenschappelijke regeling SED organisatie heeft in 2015 gebouwen en inventaris verworven. Onderhoud van deze gebouwen wordt geregeld door de deelnemende gemeenten van de gemeenschappelijke regeling. De onderhoudskosten worden door de gemeenten in rekening gebracht bij de SED organisatie.

Financiering

Algemeen

De Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) schrijft decentrale overheden een aantal zaken voor op het gebied van financiering. Doel van deze wet is het bevorderen en transparant maken van het financieringsbeleid van de overheden. De transparantie komt daarbij tot uitdrukking in voorschriften voor een verplicht Treasurystatuut en een paragraaf financiering in de begroting en jaarrekening.

In deze paragraaf worden ontwikkelingen aangegeven met betrekking tot de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen inzake de renterisiconorm, de verwachte toe- en afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid ten aanzien van treasury. Het algemeen bestuur heeft het Treasurystatuut en hiermee het nadere beleid vastgesteld.

De bijdragen van de deelnemende gemeenten zijn in principe toereikend voor de exploitatie-uitgaven. Voor investeringen met een meerjarig nut kan het nodig zijn langlopende financiering aan te trekken. Zo is er in 2015 een langlopende geldlening van € 5.570.000 aangetrokken voor de financiering van een deel van het gemeentehuis van Drechterland. In 2024 is € 139.000 afgelost. Op 31-12-2024 resteert een saldo van € 4.317.000.

Tevens is in 2021 een lening aangetrokken van € 2.500.000 met een looptijd van 25 jaar. Van deze lening is in 2024 € 100.000 afgelost. Het saldo van deze lening bedraagt op 31-12-2024 € 2.100.000.

Hieronder een overzicht van de opgenomen geldleningen:

Geldgever	Rente percentage	Saldo 1-1-2024	Opgenomen in 2024	Rente	Aflossing	Saldo 31-12-2024
Gemeente Drechterland	-	4.456			139	4.317
BNG Bank	0,23%	2.200		5	100	2.100
Totaal		6.656		5	239	6.417

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft de maximale toegestane omvang van de kortlopende schuld (met een looptijd korter dan één jaar) weer. Omzetting naar langlopende schulden is verplicht zodra de limiet wordt overschreden. Het doel van deze limiet is het renterisico op korte financiering te beperken. De kasgeldlimiet wordt uitgedrukt in een percentage van het begrotingstotaal (8,2%) en bedraagt € 3.669.000. De kortlopende financiering is in het afgelopen jaar onder de kasgeldlimiet gebleven.

Renterisiconorm

De renterisiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Van renteherziening is sprake als in de leningsovereenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar zal worden aangepast. Herfinanciering bestaat uit het totaal aan aflossingen van langlopende leningen, want het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. De renterisiconorm is voor het jaar 2024 € 8.948.000. Het totaal van de renteherziening en herfinanciering blijft in 2024 onder de renterisiconorm.

Schatkistbankieren

Voor decentrale overheden is schatkistbankieren verplicht. Schatkistbankieren houdt in dat tegoeden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Hierdoor zal de Nederlandse staat minder geld hoeven te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen. Door het Ministerie is een drempelbedrag vastgesteld dat op de rekening courant van de eigen bank mag blijven staan. Het drempelbedrag is 0,75% van het begrotingstotaal. Voor de SED organisatie houdt dit in dat wanneer het saldo op de rekening courant hoger is dan € 336.000, dit moet worden afgeroomd naar de schatkist. Het saldo van de rekening courant is onder het drempelbedrag gebleven.

Bedrijfsvoering

In de programmabegroting is sprake van één programma en dat is Bedrijfsvoering. Een paragraaf bedrijfsvoering zou in deze situatie niets toevoegen aan de informatie die bij de programmaverantwoording is vermeld. In deze paragraaf volstaan wij dan ook met een verwijzing naar de tekst bij de programmaverantwoording.

Paragraaf bedrijfsvoering Rechtmatigheid

Inleiding

In deze paragraaf bedrijfsvoering geeft het Dagelijks Bestuur vanaf het verslagjaar 2023 een toelichting ten aanzien van onderwerpen die de rechtmatigheid raken. Er wordt aangegeven hoe de beheersing is vormgegeven en er is een nadere toelichting op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen voor zover deze de rapportagegrens overschrijden. Ook wordt aangegeven welke maatregelen zijn of worden genomen om verbeteringen aan te brengen om het rechtmatig handelen in de toekomst afdoende in processen te waarborgen.

Verantwoordingsgrens en rapportagegrens

In de financiële verordening heeft het Algemeen Bestuur de Verantwoordingsgrens vastgesteld op 3% van de totale lasten. De rapportagegrens is vastgesteld op 100.000 euro. Dat wil zeggen dat in de paragraaf bedrijfsvoering de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan € 100.000 nader worden toegelicht. In de Rechtmatigheidsverantwoording rapporteert het Dagelijks bestuur over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van 3% van de totale lasten van de SED organisatie. Voor 2024 is deze grens afgerond € 1,6 Mln.

Organisatie

Om tot een rechtmatigheidsverantwoording te komen onderzoekt het Dagelijks Bestuur onder meer de opzet, bestaan en werking van de processen. De manier waarop dit onderzoek wordt uitgevoerd wordt jaarlijks beschreven in het IC-VIC-plan (waarbij IC staat voor Interne Controle en VIC voor Verbijzonderde Interne Controle). De beheersing van de bedrijfsvoering is ingericht langs het model van de 'three lines of defence':

1. Interne controlemaatregelen worden belegd in de lijnorganisatie. Dit zijn interne beheers/controlemaatregelen die zijn ingericht in processen;
2. Interne controlefuncties/functionarissen die het lijnmanagement ondersteunen;
3. Verbijzonderde interne controle die de werking van de eerste en tweede lijn controleert (team concern control). In 2024 werken de processen nog niet optimaal volgens het model van de 'three lines of defence', hierdoor zijn er meer gegevens gerichte werkzaamheden nodig

De verbijzonderde interne controle (3e verdedigingslinie) is een aanvulling op de reguliere interne controle (2e verdedigingslinie), in die zin dat een objectief oordeel gegeven wordt over de opzet, het bestaan en de werking van de interne controles en beheersingsmaatregelen (1e verdedigingslinie). De focus ligt hierbij op de processen met de grootste (financiële en maatschappelijke) risico's, zoals opgenomen in het IC-VIC plan. Het IC-VIC plan is in 2024

uitgevoerd en de resultaten van de werkzaamheden zijn aangeboden voor het controledossier van de accountant.

Uitkomsten van het onderzoek

Begrotingscriterium

Bij de toetsing op het begrotingscriterium wordt vastgesteld of alle begrotingsafwijkingen passen binnen het kader van de door het AB vastgestelde begroting. Er is sprake van begrotingsonrechtmatigheden wanneer:

- de door het AB vastgestelde budgetten voor wat betreft de lasten zijn overschreden
- de door het AB vastgestelde budgetten voor wat betreft de investeringsbudgetten zijn overschreden
- toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves niet door het AB zijn vastgesteld
- bij overschrijdingen van lasten of investeringsbudgetten de overschrijdingen niet tijdig zijn gemeld aan het AB
- bij lagere of hogere baten dan begroot deze mutaties niet tijdig zijn gemeld aan het AB

In de vastgestelde financiële verordening is vastgelegd dat overschrijding en overschrijding van de baten alsmede overschrijding van de lasten die zich voordoen na de laatste bestuursrapportage nader worden toegelicht in de verschillenverklaring van de jaarrekening. Daarmee wordt het AB bij de jaarrekening tijdig geïnformeerd over deze afwijkingen.

Bevindingen

De volgende afwijkingen groter dan de rapportagegrens zijn geconstateerd:

	Omschrijving	Bedrag	Conform afspraak beschouwd als acceptabel ja/nee
1a	<u>Overschrijding lasten programma</u> Een onderbouwing van de overschrijding zijn terug te vinden in de programma verantwoording.	€ 0	
1b	<u>Overschrijding investeringsbudgetten</u>	€ 0	
2	<u>Ongeautoriseerde reservemutaties</u>	€ 0	
3	Overschrijding van baten en/of overschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat zijn gemeld.	€ 0	
4 = (1a / 3)	Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€ 0	
5	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf door het algemeen bestuur vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geïnd.	€ 0	

6 = (4-5)	Resterend saldo als begrotingsonrechtmatigheid	€ 0
------------------	---	-----

Toelichting op het resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden

Voorwaardencriterium

Bij het voorwaardencriterium wordt onderzocht of de wijze van besteding en inning van gelden voldoet aan de financiële regels zoals opgenomen in de regelgeving die is opgenomen in het normenkader. In 2024 zijn voor de SED organisatie de volgende processen onderdeel geweest van de verbijzonderde interne controle: Personeelskosten en het volgen van het inkoop en aanbestedingsbeleid.

Bevindingen

Hieronder een overzicht van geconstateerde afwijkingen per proces en maatregelen die genomen worden om dergelijke onrechtmatigheden in de toekomst te voorkomen.

Proces c.q. onderwerp	Omschrijving onrechtmatigheid	Bedrag	Toelichting en maatregelen om onrechtmatigheden in de toekomst te voorkomen
Inkoop en EU aanbestedingen	Externe inhuur	€ 1.044.949	In 2024 zijn nieuwe raamcontracten afgesloten voor inhuur van flexibele arbeidskrachten. De afdelingen zijn verplicht inhuur te laten plaatsvinden via deze contractpartners. De onrechtmatigheid betreft kosten voor inhuur buiten raamcontracten om.
	Applicaties	€ 429.857	Voor Software licenties bestaat er sinds 2022 een raamcontract met een softwarebroker. Dit betreft tweemaal kosten aan leveranciers waarbij er geen raamcontract is afgesloten en eenmaal overschrijding van de aanbestedingsgrens.
	Overige inkopen	€ 374.400	De drempelwaarde voor EU aanbesteden

			over vier jaar is overschreden.
Eigen personeel	Geen bevindingen	€ 0	
	Totaal bedrag onrechtmatigheden	€ 1.849.206	Het totaal bedrag van de onrechtmatigheden inzake het voorwaarden criterium is hoger dan de verantwoordingsgrens van 3% en wordt daarom opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

Overige onderwerpen in het kader van het voorwaardencriterium

Wet Fido

De kadernota rechtmatigheid geeft een stellige uitspraak dat niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de wet Fido en bijbehorende Regelingen moeten worden opgenomen en toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering. Er zijn bij de SED organisatie in 2024 geen niet-financiële onrechtmatigheden in het kader van de wet FIDO geconstateerd.

Onroerende zaak transacties en staatssteun

De SED-organisatie heeft geen onroerende zaak transacties.

Wet normering Topinkomens

Er zijn geen personen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag van € 233.000,00 hebben ontvangen.

M&O criterium

In de notitie Beleid Misbruik & Oneigenlijk gebruik staan de uitgangspunten om het risico op misbruik en oneigenlijk gebruik zo laag mogelijk te hebben, te voorkomen, te bestrijden of te detecteren. De notitie beschrijft de waarborgen ter voorkoming of vermindering van het risico op misbruik en oneigenlijk gebruik, de uitgangspunten voor het M&O beleid en de verantwoordelijkheden binnen de organisatie. Vervolgens gaat de notitie in op de risicogebieden in de verschillende domeinen. Deze risico's worden door middel van een periodieke inventarisatie geactualiseerd en er wordt geïnventariseerd of een risico zich heeft voorgedaan. De notitie gaat verder in op de maatregelen die genomen zijn in het kader van de Algemene verordening Gegevensbescherming, de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), ondermijning en de Wet bevordering Integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (BIBOB).

Bevindingen

Tijdens het uitvoeren van de interne controles en verbijzonderde interne controles over 2024 zijn de betrokken processen getoetst. Deze toetsing heeft niet geleid tot feitelijke constatering van wat betreft misbruik, oneigenlijk gebruik of fraude met betrekking tot de inzet en aanwending van gemeentelijke middelen.

Monitor Rechtmatigheidsverantwoording

		Bedrag
A	Resterend saldo begrotingsonrechtmatigheden	€ 0
B	Saldo onrechtmatigheden voorwaarden criterium	€ 1.849.206
C	Saldo onrechtmatigheden Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium	€ 0
	Totaal rechtmatigheidsfouten (A+B+C)	€ 1.849.206
	Verantwoordinggrens: 3% van afgerond 53 Mln.	€ 1.599.540

Openbaarheidsparagraaf

Op 1 mei 2022 trad de Wet Open Overheid (Woo) in werking. De Woo vervangt de Wet openbaarheid bestuur (Wob), maar gaat verder dan de Wob. De Woo verplicht tot het:

- passief openbaar maken van informatie via het afhandelen van Woo-verzoeken
- actief openbaar maken van 11 informatiecategorieën
- aanstellen van een Contactfunctionaris Woo
- op orde brengen van de Informatiehuishouding.

Het passief openbaar maken, oftewel het afhandelen van Woo-verzoeken, is per 1 mei 2022 met de inwerkingtreding van de Woo reeds geïmplementeerd. In 2024 zijn de volgende deelresultaten behaald:

- inrichten publicatieplatform op de gemeentelijke websites
- aanschaf en implementatie anonimiseringssoftware
- opstellen kaders en werkinstructies voor anonimiseren
- interne voorlichting en bewustwording

Er is een duidelijke toename van het aantal Woo-verzoeken. De omvang van deze verzoeken en de complexiteit nemen ook toe. In 2024 zijn er 121 Woo-verzoeken ingediend. Daarbij waren nog 8 dossiers uit 2023 in behandeling. In 2023 zijn er 98 verzoeken ingediend. In 2022 waren dit er nog 34.

Op 1 november is de verplichting voor het actief publiceren van documenten en gegevens ingegaan voor de volgende informatiecategorieën:

- Wetten en andere algemeen verbindende voorschriften
- Overige besluiten van algemene strekking
- Informatie van organisatie en werkwijze
- Bereikbaarheidsgegevens

Naast deze verplichte actieve openbaarmaking, is in 2024 ook gestart met het actief openbaar maken van de informatiecategorieën Woo-verzoeken en Convenanten. In 2024 zijn er voor de Woo-verzoeken 44 verzoeken deels openbaar gemaakt. Daarbij zijn 7491 documenten en 43120 pagina's openbaar gemaakt. Voor de convenanten zijn nog geen documenten openbaar gemaakt.

2. Jaarrekening

2.1 Overzicht van baten en lasten 2024

Lasten (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Saldo
Personeelslasten				
Salaris en kosten tijdelijke vervanging	34.777	35.999	35.183	817
Overige kosten personeel	2.399	2.923	2.384	539
	37.176	38.922	37.566	1.356
Kosten buiten verdeelsleutel				
Personele kosten	184	5.563	5.455	107
Doorbelasting kosten Oekraïne	0	1.139	1.294	-154
	184	6.703	6.749	-47
Facilitair, ICT en werkplaats				
Facilitair	855	983	858	125
ICT	5.041	6.202	6.281	-78
Huisvesting gemeenten en kosten Werkplaats	1.337	1.323	1.647	-324
	7.233	8.509	8.786	-277
Overig				
Onvoorzien	52	52	0	52
Accountantskosten	60	60	87	-27
Overige exploitatielasten	34	48	130	-82
	146	159	216	-57
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Totaal lasten	44.739	54.293	53.318	974

Baten (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Saldo
Overige baten				
Diverse baten	0	112	281	169
Vergoeding RSW, AWBF en DeSom uitvoering administratie	193	193	219	26
	193	305	500	194
Doorbelasting kosten buiten verdeelsleutel				

Personele kosten buiten verdeelsleutel	184	5.563	5.456	-107
Doorbelasting kosten Oekraïne	0	1.139	1.294	154
	184	6.703	6.750	47
<i>Exploitatiesaldo; Basis voor berekening bijdrage</i>	<i>-44.362</i>	<i>-47.284</i>	<i>-46.068</i>	1.215
Bijdrage van gemeenten aan SED organisatie				
Bijdrage Stede Broec	14.786	15.760	15.346	-414
Bijdrage Enkhuizen	16.347	17.424	17.060	-365
Bijdrage Drechterland	13.229	14.100	13.663	-437
	44.362	47.284	46.068	-1.216
Totaal baten	44.738	54.293	53.318	-974
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0

Een uitgebreide toelichting is opgenomen in paragraaf 1.1 van deze jaarstukken.

2.2 Balans per 31 december 2024

ACTIVA	31-12-2024	31-12-2023
(bedragen x € 1.000)		
Vaste activa		
<u>Materiële vaste activa</u>		
-Investeringen met een economisch nut	7.404	7.324
	<u>7.404</u>	<u>7.324</u>
Totaal vaste activa	7.404	7.324
Vlottende activa		
<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</u>		
-Vorderingen op openbare lichamen	9.647	10.039
-Overige vorderingen	33	33
	<u>9.680</u>	<u>10.072</u>
<u>Liquide middelen</u>		
-Banksaldi	52	224
	<u>52</u>	<u>224</u>
<u>Overlopende activa</u>		
-Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.	525	346
	<u>525</u>	<u>346</u>
Totaal vlottende activa	10.257	10.642
Totaal generaal	17.660	17.966

PASSIVA	31-12-2024	31-12-2023
(bedragen x € 1.000)		
Vaste passiva		
<u>Voorzieningen</u>		
-Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	282	157
<u>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</u>		
-Onderhandse leningen van:		
• Binnenlandse banken	2.100	2.200
• Openbare lichamen	4.317	4.456
	6.417	6.656
Totaal vaste passiva	6.699	6.813
Vlottende passiva		
<u>Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</u>		
-Overige schulden	7.535	5.965
	7.535	5.965
<u>Overlopende passiva</u>		
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.	3.426	5.188
	3.426	5.188
Totaal vlottende passiva	10.961	11.153
Totaal generaal	17.660	17.966
Gewaarborgde geldleningen	0	0
Garantstellingen	0	0

2.3 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden als gevolg van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden in jaar na het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grond wordt niet afgeschreven. Er wordt gestart met afschrijven in het komende jaar nadat het actief gereedgekomen/ verworven is.

Investeringen met economisch nut, welke lager zijn dan € 15.000 worden niet geactiveerd en direct ten laste van de exploitatie te brengen. Voor maatschappelijk nut ligt de grens op € 30.000.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar

heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Grond	Op grond wordt niet afgeschreven
Bedrijfsgebouwen	40
Overige materiële vaste activa	10 (inventarissen)
Materieel	10
Auto's	8
Overige voertuigen	8
Verbouwingen	25 jaar
Software	5 jaar
ICT gerelateerde investeringen	4 jaar

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen zijn opgenomen de per 31 december 2024 voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's, voor zover hiervan de omvang redelijkerwijs is in te schatten. De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vaste passiva

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2.4 Toelichting op de balans

(bedragen x € 1.000)

ACTIVA

Vaste activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Investerings met economisch nut	7.404	7.324
Totaal	7.404	7.324

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met een economisch nut weer:

	Boekwaarde 31-12-2023	Herrubri- cering	Boekwaarde 1-1-2024	Investe- ringen	Des- investe- ringen	Afschrij- vingen	Boekwaarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	629		629	0	0	0	629
Bedrijfsgebouwen	4.784		4.784	0	0	172	4.612
Vervoermiddelen	646		646	508	40	112	1.002
Machines, apparaten en installaties	228	727	955	290	0	274	971
Overig	1.037	-727	310	0	0	119	191
Totaal	7.324	0	7.324	798	40	677	7.404

De investeringen onder vervoermiddelen betreffen de investeringen in het materieel van de Buitendienst. (€ 508.000) De investeringen onder machines, apparaten en installaties betreft materieel (€ 131.000 en laptops en telefonie investeringen (€ 159.000)

De herrubricering van € 727.000 betreffen investeringen in ICT welke niet juist gerubriceerd stonden.

Afsluiten investeringsbudgetten

De investeringsbudgetten Materieel Buitendienst uit de begroting 2022 en 2023 zijn volledig benut en kan worden afgesloten.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Boekwaarde 31-12-2024	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2024	Balanswaarde 31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen	9.647	0	9.629	10.039
Rekening-courantverhouding met het Rijk	-	0	-	0
Overige uitzettingen	33	0	33	33
Totaal	9.680	0	9.662	10.072

De vorderingen op openbare lichamen betreffen grotendeels de aan het eind van het jaar in rekening gebrachte bijdragen van de gemeenten.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Banksaldi	52	224
Totaal	52	224

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen	525	346
Totaal	525	346

Dit betreffen diverse in 2024 betaalde facturen welke te laste komen van 2025. Het gaat hier met name om licentiekosten.

PASSIVA

Vaste passiva

Voorzieningen

	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoe- gingen	De ten gunste van de rekening van baten en lasten vrijgevallen bedragen;	Aanwen- dingen	Boekwaarde 31-12-2024
<u>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's:</u>					
Voorziening verlofsparen	157	102	0	12	246
Voorziening Regeling vervroegd uittreden	0	47	0	11	36
Totaal	157	149	0	33	282

Voorziening verlofsparen, vanaf 2022 wordt het waarde van de uren met betrekking tot de regeling van het verlofsparen gestort in de voorziening. Opgenomen uren worden jaarlijks ten laste van deze voorziening gebracht.

- Op basis van berekening € 102.000 toevoeging
- Er is voor € 12.000 aan verlof opgenomen.

Voorziening Regeling vervroegd uittreden (RVU), In verband met de RVU is de voorziening RVU gevormd. Uit deze voorziening worden de personen betaald wie gebruik hebben gemaakt van deze regeling.

- Op basis van berekening € 47.000 toevoeging
- Er is voor € 11.000 gebruik gemaakt van de RVU.

Vaste schulden

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
<i>Onderhandse leningen</i>		
Binnenlandse banken (BNG)	2.100	2.200
Openbare lichamen (Drechterland)	4.317	4.456
Totaal	6.417	6.656

Over de in 2020 afgesloten lening van de BNG is in 2022 € 5.000 rente betaald. De onderhandse lening betreft een renteloze lening van de aankoop van het economisch eigendom op 2 maart 2015 van een deel van het gemeentehuis in Hoogkarspel.

In het hierna opgenomen overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar over het jaar 2023:

	Saldo 31-12-2023	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2024
Onderhandse leningen	4.456	-	139	4.317
Totaal	4.456	-	139	4.317

Flottende passiva

Onder de flottende passiva zijn opgenomen:

	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Netto-flottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	7.535	5.965
Overlopende passiva	3.426	5.188
	10.943	11.153

Netto-flottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen netto-flottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden

	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Overige schulden	7.535	5.965
	7.535	5.965

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	3.426	5.188
	3.426	5.188

Langlopende financiële verplichtingen (niet uit de balans blijvende verplichtingen)

De SED organisatie is verplicht [artikel 53 BBV] om in de toelichting op de balans inzicht te geven over de verplichtingen na het jaar 2023. Deze verplichtingen zijn niet opgenomen in een balanspost. Deze verplichtingen kunnen worden onderverdeeld in 2 categorieën, namelijk:

1. Meerjarige verplichtingen (contracten) die de SED heeft afgesloten leveranciers, en
2. Contracten die vanuit de onrechtmatigheid EU aanbesteding volgen.

1. Meerjarige verplichtingen (contracten) die de SED heeft afgesloten met leveranciers

Leverancier	Bedragen per jaar	Einddatum
Centric (Protinus IT)	€ 160.000	31-12-2026
Centric (Protinus IT)	€ 125.000	31-12-2025
BCS	€ 95.000	1-2-2026
Visma Roxit B.V.	€ 86.000	5-3-2025
Circle software group	€ 94.200	31-12-2026
Vicrea (protinus)	€ 54.200	31-12-2025
Vicrea (Protinus IT)	€ 93.000	31-12-2025
Centric (Protinus IT)	€ 120.000	31-12-2026
ETL Assurance & Overheidsaccountants B.V.	€ 57.500	31-12-2025

2. Contracten die vanuit de onrechtmatigheid EU aanbesteding volgen

Deze zijn er niet.

2.5 Toelichting op de staat van baten en lasten

Onvoorzien

In de begroting 2024 is een bedrag van € 52.000 voor onvoorziene uitgaven opgenomen. In 2024 is het budget niet aangesproken.

Incidentele lasten	Realisatie	Budget
Neuron Geo Cloud	23	24
Robotisering	61	86
Realistisch begroten	13	13
Aanpassingen in de huisvesting	100	100
Totaal incidentele lasten	197	223

Toelichting op de incidentele baten en lasten

Neuron Geo cloud

De verplaatsing van deze module naar de cloud is afgerond

Robotisering

Voor een verdere toelichting zie pagina 8.

Realistisch begroten

Het project is afgerond. De laatste factuur is begin 2024 betaald.

Aanpassingen in de huisvesting

In 2024 zijn er diverse aanpassingen ten behoeve van hybride werken gedaan.

EMU-saldo

Het (EMU-saldo) is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Decentrale overheden moeten inzicht geven in de berekening van hun aandeel in dit EMU-saldo. Deze informatie wordt middels enquêtes aangeleverd bij het CBS. Voor gemeenschappelijke regelingen vindt een steekproef plaats wanneer deze een exploitatie heeft van € 20 miljoen of

meer. Het EMU-saldo van de SED voor 2024 bedraagt € 29.000. Deze was voor 2023 € 344.000.

WNT-verantwoording 2024 SED Organisatie

De WNT is van toepassing op SED Organisatie. Het voor SED Organisatie toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000,00 (Het Algemeen toepasselijk bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Gegevens 2024	
NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
R.A.P. Wortelboer	Voorzitter DB en AB
N.C.P. Slagter	Lid AB
M.G.T. Visser	Lid AB
P.A.C. van Ham	Lid AB
E.A. van Zuijlen	Lid AB tot 29-11-2024
J. Hoekstra-Sikkema	Lid DB en AB vanaf 4-12-2024
J. Franx	Lid DB tot 3-12-2024 en lid AB
W. Hoogervorst	Lid AB
W. Bijman	Lid AB
P.F. Dijkman	Lid DB en AB
S.C.F. Visser-Botman	Lid AB tot 25-03-2024
I. Brouwer	Lid AB vanaf 25-03-2024
M.H. ten Have	Lid AB
J.C.N. Wagenaar	Lid AB vanaf 25-03-2024

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Rechtmatigheidsverklaring

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door Het algemeen

bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1.599.540. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding

Het algemeen bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 1.849.206 bedraagt. Dit is € 249.666 hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 1.599.540. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het dagelijks bestuur overigens een bedrag van € 0 acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

Bijlagen

Taakveldoverzicht

Taakveld	Omschrijving	Uitgaven	Inkomsten
0.1	Bestuur	-30	30
0.2	Burgerzaken	-1.060	1.047
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-424	424
0.4	Overhead	-26.252	26.249
0.5	Treasury	0	5
0.61	OZB woningen	-115	115
0.62	OZB niet-woningen	-103	103
0.63	Parkeerbelasting	0	0
0.64	Belastingen overig	-572	572
0.8	Overige baten en lasten	0	0
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	-1.437	1.437
2.1	Verkeer en vervoer	-3.030	3.030
2.2	Parkeren	-213	213
2.3	Recreatieve havens	-436	436
2.4	Economische havens en waterwegen	0	0
2.5	Openbaar vervoer	0	0
3.1	Economische ontwikkeling	-344	344
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-69	70
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-67	67
3.4	Economische promotie	0	0
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	-113	113
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-459	459
5.1	Sportbeleid en activering	-29	29
5.2	Sportaccommodaties	-669	669
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-262	262
5.4	Musea	-6	6
5.5	Cultureel erfgoed	-306	306
5.6	Media	0	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.657	1.658
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-2.207	2.207
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-238	238
6.3	Inkomensregelingen	-1.447	1.447
6.4	WSW en beschut werk	0	0
6.5	Arbeidsparticipatie	-125	125
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-672	672

6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	0
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	0	0
6.71B	Begeleiding (WMO)	0	0
6.71C	Dagbesteding (WMO)	0	0
6.71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-1.172	1.172
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	0	0
6.72B	Jeugdhulp behandeling	0	0
6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	0	0
6.72D	Jeugdhulp zonder verblijf overig	-1.291	1.291
6.73A	Pleegzorg	0	0
6.73B	Gezinsgericht	0	0
6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	0	0
6.74A	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	0	0
6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-26	26
6.74C	Gesloten plaatsing	-22	22
6.81A	Beschermde wonen (WMO)	-61	61
6.81B	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0
6.82A	Jeugdbescherming	-422	422
6.82B	Jeugdreclassering	0	0
7.1	Volksgezondheid	-67	67
7.2	Riolering	-757	757
7.3	Afval	-297	297
7.4	Milieubeheer	-1.219	1.219
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-156	156
8.1	Ruimte en leefomgeving	-3.058	3.058
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-297	307
8.3	Wonen en bouwen	-2.128	2.128
		<u>-53.318</u>	<u>53.318</u>